

Dertig jaar lang trainde Kees Tinga (66) honden die blinden en slechtienden zelfstandigheid gaven. Zijn werk bij KNGF Geleidehonden in Amstelveen leverde hem onvergetelijke verhalen over moed, doorzettingsvermogen en de bijzondere band tussen mens en dier op. In zijn boek 'Superhond' deelt hij die bijzondere momenten.

KEES TINGA TRAINDE GELEIDEHONDEN

'DE LIEFDE VOOR DIT VAK VERDWIJNT NOOIT'

De blinde boer Bertus uit Zwinderen die elke dag met zijn geleidehond langs het kanaal liep, van zijn boerderij naar het buurthuis in het dorp. De dame die blind werd bij het bombardement op Nijmegen, maar later Engels ging studeren, leerde paardrijden en onverschrokken op hoge snelheid door de duinen draafde: Kees Tinga grossiert in prachtige verhalen en anekdotes over geleidehonden en hun baasjes. Dertig jaar lang werkte hij als geleidehonden-instructeur bij KNGF Geleidehonden; de oudste geleidehondenschool van Nederland. Toen hij vorig jaar met pensioen ging, bundelde hij de mooiste verhalen in zijn boek 'Superhond'.

'HET DOET WAT MET JE'

"Het werk was inspirerend en bijzonder. Meermaals heeft het me geraakt. Zoals die cliënt uit Hilversum, die nu op het stadhuis in de binnenstad van Amsterdam werkt. Als je dat hoort, is het al mooi, maar als je hem trots door de stad ziet lopen met zijn hond, doet dat echt wat met je", vertelt Kees. Vanaf het eerste moment vond hij het een geweldig beroep. "Een geleidehond moet je zelf laten nadenken, initiatief laten nemen en beslissingen laten maken. Dat noemen we 'intelligente ongehoorzaamheid'. Als een hond bijvoorbeeld moet kiezen tussen een stoep waarover een kabel loopt of een stukje drukke straat om eromheen te gaan, kiest hij tóch voor de kabel,

De eerste blindengeleidehonden werden getraind in 1916 voor militairen die blind waren geworden door de aanvallen met mosterdgas tijdens de Eerste Wereldoorlog.

omdat dat veiliger is. Je begint de training in een rustige omgeving en maakt het gaandeweg steeds moeilijker. Langzamerhand voer je de druk op en laat je de hond zelfstandig beslissingen nemen. Op een drukke markt loop je bijvoorbeeld wat sneller door en kijk je hoe hij reageert. Hoe gaat hij om met tegemoetkomende mensen, obstakels en fietsers?"

'DE HOND KAN NIET ALLES'

Als de hond ongeveer veertien maanden oud is, krijgt hij de opleiding tot geleidehond, die ongeveer zes tot zeven maanden duurt. Daarna volgt een instructieperiode met de cliënt. "Die is vaak verrast dat het dier hem ineens in staat stelt door een drukke stad als Amsterdam te lopen. Toch kan een geleidehond niet alles. Het is een samenwerking tussen de hond en de baas. Voordat iemand een geleidehond krijgt, moet hij of zij al over een bepaalde mate van zelfstandigheid beschikken. Een hond kan bijvoorbeeld niet helpen met veilig oversteken, want hij kan geen afstanden en snelheden inschatten. Zeker met de komst van elektrische fietsen is dat een uitdaging. We adviseren cliënten om op hun gehoor te vertrouwen of hulp te vragen. Maar bij het ontwijken van obstakels is een geleidehond onmisbaar."

BUDDYHOND VOOR VETERANEN

Kees, die zelf Libanon-veteraan is, zette bij KNGF Geleidehonden ook een project op voor buddyhonden. "Soms hadden we honden die nét niet geschikt waren als geleidehond. Die bleven over en dat was zonde. Daarom ben ik ze gaan trainen als buddyhond voor veteranen met PTSS. Dit type hond is wat zachter en hoeft minder initiatief te nemen. Hij blokkeert bijvoorbeeld mensen die te dichtbij komen, maakt je wakker bij nachtmerries en voelt haarfijn je stemming aan." Zo hielp Kees een politieagente met PTSS, die dankzij haar hond weer plezier in het leven kreeg. "Ze voelde zich verloren en kwam nauwelijks nog buiten. Nu maakt ze elke dag een ommetje met haar hond, praat onderweg met mensen en heeft weer soci-

ale contacten. Dat is voor mij een echt 'Fisherman's Friend-momentje' (emotioneel moment, red.). De hond doet niet eens zo veel; hij zorgt vooral voor verbinding. Twee jaar geleden kwam ik tijdens de Taptoe in Rotterdam drie oud-clieënten tegen. Ze liepen met hun honden over het drukke middenterrein, terwijl ze een paar jaar eerder nog niets durfden. Dan krijg ik kippenvel tot achter mijn oren."

MINIMUSEUM

Boven in zijn huis bewaart Kees een indrukwekkende collectie historisch materiaal over geleidehonden. "De eerste geleidehond werd in 1916 getraind voor militairen die blind terugkeerden na gasaanvallen aan het front. Ik heb talloze foto's van militairen uit de Eerste Wereldoorlog met geleidehonden aan hun zijde." Achteraf gezien was Kees als jongen al gefascineerd door geleidehonden en andere hulpmiddelen voor blinden. "Ik herinner me Fredje, die bij ons in de straat woonde. Hij was blind en liep met zijn stok naar de bakker, zonder ergens tegenaan te botsen. Ik probeerde dat zelf ook, met een theedoek voor mijn ogen en een bamboestokje. Dat viel nog niet mee. In de vierde klas las ik in één ruk 'Tijds van de Wagenmaker'; een boek over een blinde jongen die leert lopen met een geleidehond." Hij had toen nog geen idee dat geleidehonden een groot deel van zijn leven zouden bepalen. "Het heeft een jaar geduurd voordat ik echt helemaal loskwam van mijn werk. Met KNGF bemoei ik me niet meer; dat zou niet goed zijn. Maar mijn liefde voor het vak verdwijnt nooit. De herinneringen blijven altijd in mijn hart." ■

Superhond
Een geleidehondeninstructeur blikt terug
Uitgeverij: Boekscout - Prijs: € 19,99